

Sygn. akt IV Pz 19/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2022r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. S.

przeciwko (...) w P.

o przywrócenie do pracy, o odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu

na skutek zażalenia pełnomocnika powódki na pkt 2 postanowienia Sądu Okręgowego

w Sieradzu z 20 października 2022r., sygn. akt IV Pa 5/22

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20.10.2022r., Sąd Okręgowy w Sieradzu zwolnił powódkę od opłaty od skargi kasacyjnej ponad kwotę 2000zł. (pkt 1), oddalając wniosek w pozostałym zakresie (pkt 2). Przywołując treść art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, biorąc pod uwagę złożone oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i źródłach utrzymania powódki Sąd ocenił, że sytuacja materialna powódki pozwala na uiszczenie części opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 2000zł., bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla powódki i rodziny. Jak wskazał Sąd, przywołując ugruntowane orzecznictwo, instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest formą pomocy udzielanej przez Skarb Państwa osobom najbardziej potrzebującym, by pomóc im w sądowym dochodzeniu roszczeń. Dotyczy osób, które ze względu na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów sądowych bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny; pomoc ta może być przyznana wyłącznie w sytuacji, w której niemożność poniesienia kosztów postępowania w całości lub w części ma charakter obiektywny, na co strona nie ma realnego wpływu. Postępowanie sądowe jest co do zasady odpłatne i strona ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych powinna wcześniej poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny, a dopiero gdyby tak poczynione oszczędności okazały się niewystarczające, sąd może zwolnić ją z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. W związku z tym zwolnienie od kosztów sądowych powinno mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie. Ubiegający się o taką pomoc winien, więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny, a dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa. Jednocześnie dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie

będących niezbędnymi dla utrzymania. Prawo do zwolnienia od kosztów nie przysługuje każdemu, lecz wyłącznie osobom rzeczywiście ubogim. Instytucja ta ma bowiem na celu pomoc w dostępie do wymiaru sprawiedliwości osobom, które, znajdując się w złej sytuacji materialnej, nie posiadają wymaganych środków finansowych na uiszczenie kosztów, a tym samym nie mają możliwości dochodzenia swoich roszczeń przed sądem lub prowadzenia przed nim obrony swoich praw.

Zażalenie na pkt 2 postanowienia wywiódł pełnomocnik powódki, zarzucając naruszenie art. 102 ust. 1 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez przyjęcie, że powódka jest w stanie ponieść koszty opłaty od skargi kasacyjnej w kwocie 2000zł. bez uszczerbku utrzymania własnego i rodziny. Do zażalenia dołączono korespondencję e-mail wysłaną do powódki z PZU na poparcie wniosku o zwolnienie z opłaty od skargi kasacyjnej.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie zaś z ugruntowanym orzecznictwem, zastosowanie art. 102 k.p.c., pozwalającego na nieobciążanie strony przegrywającej kosztami procesu, możliwe jest jedynie wówczas, gdy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. Unormowanie to ma charakter wyjątkowy, a jego zastosowanie ogranicza się do szczególnych, wyjątkowych sytuacji. Stosowanie art. 102 k.p.c. opiera się na dyskrejonalnej władzy sędziego i zasadniczo uwzględnia poczucie sprawiedliwości i zasady słuszności. Z tego względu kontrola instancyjna zastosowania komentowanego przepisu z reguły wtedy może prowadzić do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu, gdy dokonana przez sąd I instancji ocena okaże się oczywiście dowolna. Co istotne w niniejszej sprawie, w orzecznictwie podkreśla się, że sama tylko trudna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi samodzielnej podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego.

Mając na uwadze powyższe uznać należało, że ocena Sądu Okręgowego, co do częściowego zwolnienia powódki od opłaty od skargi kasacyjnej nie budzi wątpliwości, w szczególności brak jest podstaw dla uznania jej za oczywiście dowolną, a tylko taki wniosek mógłby prowadzić do podważenia zaskarżonego postanowienia.

Uznając zatem zażalenie za niezasadne, Sąd Okręgowy oddalił je w całości, stosownie do art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397§3 k.p.c.

z: odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełn. powódki.